

Google ला सर्च करा

गुरुमाऊली

Subscribe

इयत्ता - चौथी (11 ऑगस्ट) विषय - मराठी

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसाच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस बेचाळीस :

CLICK
HERE

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
सेतू अभ्यास
(Bridge Course)
शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

कविता वाचा व स्वाध्याय सोडवा.

तालासुरात म्हणा.

टेस्ट
सोडवा

स्वाध्याय

कविता
पहा

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) कोणाचा जीव झुरणीला लागला ?
 (आ) धरणीला कशाचा ध्यास आहे ?
 (इ) कोणते दिवस येऊ नयेत, असे कवीला वाटते ?

प्र. २. थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) कोरडे नक्षत्र गेल्यावर शेतकऱ्यांच्या मनात कोणकोणते विचार येत असतील ?
 (आ) शेतकऱ्यांच्या शेतात भरपूर पीक आले, तर त्यांच्या मनात कोणते विचार येतील ?
 (इ) पाऊस पडला नाही तर काय होईल, असे तुम्हांला वाटते ?

प्र. ३. ओळी पूर्ण करा.

- (अ) बरकत
 धूळ,
 (आ) मोत्यांची
 आस
- (इ) कासावीस
 बनले,
 (ई) मिळता
 इशारे,

प्र. ४. खालील ओळींचा अर्थ तुमच्या शब्दांत लिहा.

- (अ) हिरव्या पिसांचा
 ध्यास धरणीला.
 (आ) मातीच्या कणाला
 फुटले धुमारे.

प्र. ५. पावसाळा येऊनही पाऊस पडत नसला, की शेतकऱ्यांना दिवस जाचक म्हणजे त्रासाचे वाटू लागतात. तुमच्या परिसरातील खालील व्यक्तींना कोणते दिवस जाचक वाटत असतील, याविषयी त्यांच्याशी चर्चा करा.

- (अ) बांधकामावर काम करणारे मजूर. (ई) शिक्षक.
 (आ) आई-वडील. (उ) शाळेबाहेर खाऊ विकणारे.
 (इ) ऊसतोडणी कामगार.

प्र. ६. ही कविता धूलपेरणीची आहे. या कवितेत शेतकरी पावसाची वाट पाहत आहे. पाऊस आला नाही, तर त्याला शेती करता येणार नाही. या उलट काही लोकांना खूप पाऊस आला, तर काम/व्यवसाय करता येणार नाही. अशा लोकांची माहिती घ्या. उदा., रस्त्याच्या कडेला बसून भाजी विकणारे.

उपक्रम :

- शेतकरी, शेतमजूर यांपैकी कोणाचीही मुलाखत घ्या.
- पावसाच्या नक्षत्रांची नावे माहित करून घ्या.
- अन्नधान्य योग्य पद्धतीने वापरले जावे, याची जाणीव सर्वांना करून देण्यासाठी घोषवाक्ये तयार करा.

बेरीज करा.

३. बेरीज

◆ खालील बेरीज आडव्या मांडणीने करा. हातचा मनात धरा.

$$\begin{array}{r} 27004 \\ + 9238 \\ \hline 26242 \end{array}$$

स्वाध्याय

आडव्या मांडणीने बेरीज करा.

(१) $8492 + 2394$

(२) $92009 + 829$

(३) $40324 + 142$

आयेशा : दोन संख्यांची बेरीज कशी करायची, हे आम्हांला चांगलं समजलं, पण एक विचारायचंय.

ताई : काय ग ?

आयेशा : बेरीज करताना आधी एककांची, मग दशकांची, शतकांची अशाच क्रमानं का करायची ? आधी शतकांची, मग दशकांची, अशी का नाही करत ?

ताई : तशीही करता येईल. तुला दोन्ही रीतींनी बेरजा करून दाखवते. त्या नीट पाहा म्हणजे तुझ्या प्रश्नाचं उत्तर तुला मिळेल.

रीत १

	श	द	ए
	२	९	९
+	१	८	७
+	१	२	६
<hr/>			
४	१९	२२	
४+१	९+२	२	
<hr/>			
५	११	२	
५+१	१	२	
<hr/>			
६	१	२	

इथे प्रथम शतकांची मग दशकांची व नंतर एककांची बेरीज केली आहे. दशकांच्या व शतकांच्या घरात दोन वेळा हातचे आले.

रीत २

	२	२	
	२	९	९
+	१	८	७
+	१	२	६
<hr/>			
६	२१	२२	
<hr/>			
६	१	२	

इथे क्रमाने एककांची, दशकांची व शतकांची बेरीज केली.

दशकांच्या बेरजेत एकदाच हातचे आले.

आयेशा : आता समजलं. शतकाच्या म्हणजे सर्वांत डावीकडच्या स्थानापासून बेरीज करण्यापेक्षा, उजवीकडून क्रमानं एकक, दशक, शतक याप्रमाणे बेरीज करणं जास्त सोपं होतं.

लक्षात घ्या : बेरीज करताना आधी एककांची, मग दशकांची, नंतर शतकांची याप्रमाणे एककापासून सुरुवात करून क्रमाने मोठ्या स्थानांवरील अंकांची बेरीज करणे सोईचे असते.

• add.

3. Addition

◆ Add the following numbers in the horizontal arrangement. Keep in your mind the number to be carried over.

$$\begin{array}{r}
 27005 \\
 + 1238 \\
 \hline
 28243
 \end{array}$$

Exercise

Add horizontally.

(1) $4512 + 2395$

(2) $92009 + 429$

(3) $50325 + 152$

Ayesha : We have understood how to add two numbers. However, I have a question.

Tai : What is it?

Ayesha : While adding numbers, why do we add first units, then tens, then hundreds? Why can't we add first hundreds, then tens and so on?

Tai : You can do it that way as well. I will show you both ways. Watch carefully. You will find the answer to your question.

Method 1

	H	T	U
	2	9	9
+	1	8	7
+	1	2	6
	4	19	22
	4+1	9+2	2
	5	11	2
	5+1	1	2
	6	1	2

Here, hundreds were added first, then tens and then units. Numbers were carried over twice to the hundreds from the tens place.

Method 2

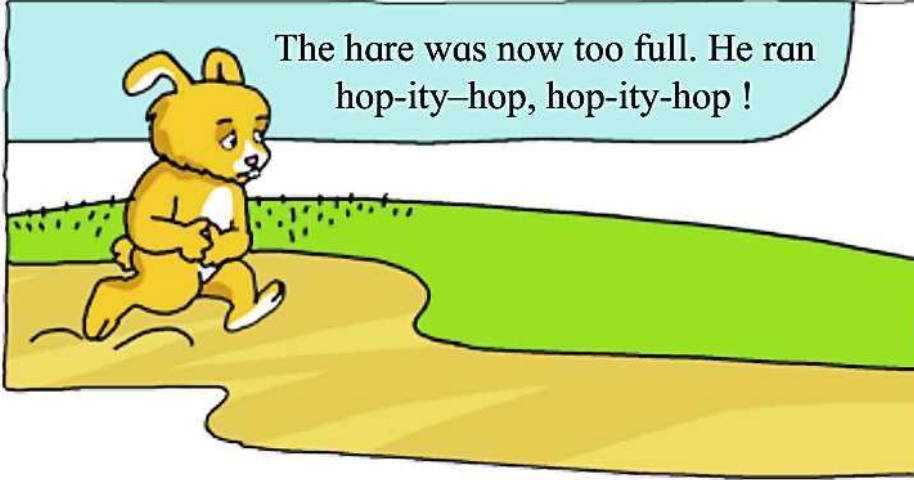
	2	2	
	2	9	9
+	1	8	7
+	1	2	6
	6	21	22
	6	1	2

Here, numbers are added in the order of units, tens and then hundreds. A number in the tens place had to be carried over only once.

Ayesha : Now I understand. It is easier to start from the extreme right adding first units, then tens and hundreds, rather than from the extreme left starting with hundreds.

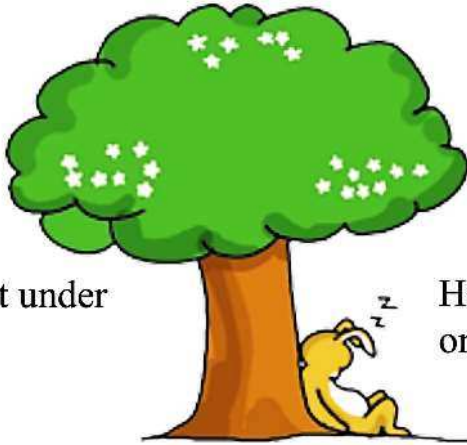
Remember : When adding numbers, it is more convenient to start by adding first units, then tens, hundreds and so on thus going on to digits of higher and higher place value.

Listen and understand.

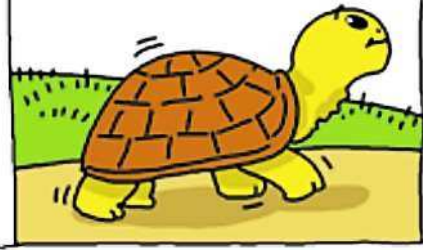
He was feeling very sleepy.

I'll take a little nap.

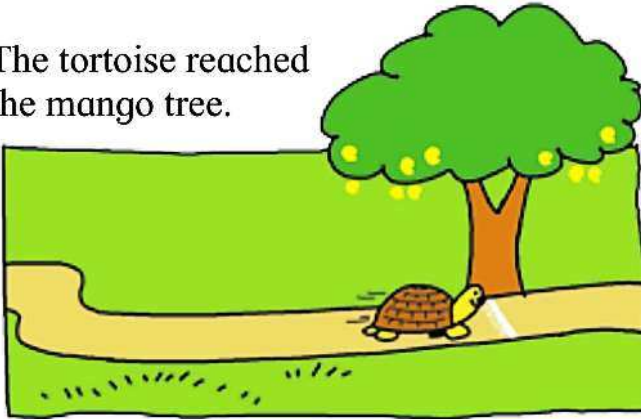

He slept on and on ...

All this while, the tortoise didn't stop. He walked on and on.

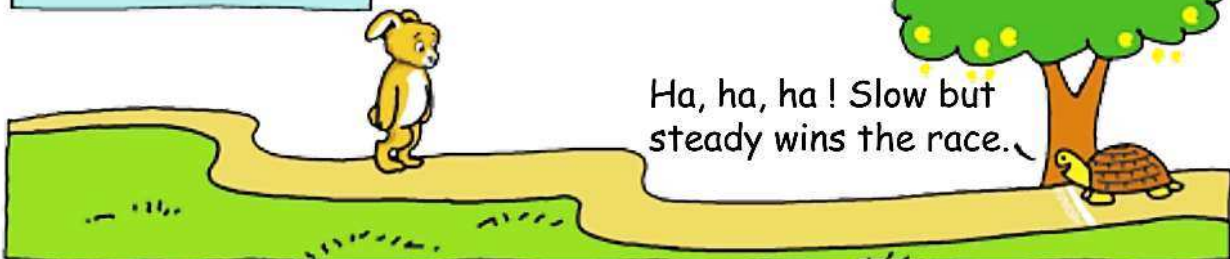
The tortoise reached the mango tree.

The hare woke up. He ran to the mango tree.

What did the hare see?

या कथेचे नाट्यीकरण करून वर्गात ते सादर करण्याची संधी मुलांना द्यावी.

पाठ वाचा व स्वाध्याय सोडवा.

सराव

४. पिण्याचे पाणी

स्वाध्याय

टिप्ट
सोडवा

(अ) जरा डोके चालवा.

रवा आणि साबुदाणा मिसळल्या गेले आहेत. ते चाळून वेगळे करण्यासाठी चाळणीची भोके कशी हवी ?

(आ) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- (१) लिंबाचे सरबत कोणकोणत्या पदार्थाचे द्रावण आहे ?
- (२) पाणी स्वच्छ व पारदर्शक दिसत असले, तरी ते पिण्यासाठी चांगले असेलच असे नाही. याचे कारण काय ?
- (३) सरबत करताना साखर लवकर विरघळण्यासाठी आपण काय करतो ?
- (४) तेल पाण्यात बुडते की पाण्यावर तरंगते ?

(इ) तक्ता भरा.

(१) पाठातील 'बुडणे-तरंगणे' प्रयोग करताना मिळालेली माहिती पुढील तक्त्यात भरा.

पाठात सांगितलेल्या वस्तूंशिवाय इतर वस्तू घेऊन तोच प्रयोग करा. त्यांची नावेही तक्त्यात योग्य ठिकाणी लिहा.

वस्तू	बुडणाऱ्या वस्तू	तरंगणाऱ्या वस्तू
पाठात सांगितलेल्या वस्तू		
इतर वस्तू		

(२) याचप्रमाणे पाठात दिलेला विरघळण्याचा प्रयोग आणखी काही पदार्थ घेऊन करा. वरीलप्रमाणे विरघळण्याचा प्रयोगासाठी एक तक्ता तयार करा, विरघळण्याविषयी तुम्हांला मिळालेली माहिती त्यात मांडा.

(ई) रिकाम्या जागा भरा.

- (१) साखर, मिठासारखे पदार्थ पाण्यात टाकून ढवळल्यावर ----- होतात.
- (२) पाण्यात एखादा पदार्थ विरघळल्याने बनलेल्या मिश्रणाला ----- म्हणतात.
- (३) 'जलसंजीवनी' हे ----- द्रावणांचे एक उदाहरण आहे.
- (४) सर्वच सूक्ष्मजीव उपयोगी नसतात. काही सूक्ष्मजीव शरीरात शिरल्यास ----- होऊ शकतात.
- (५) तरंगणाऱ्या वस्तू पाण्यापेक्षा ----- असतात, तर बुडणाऱ्या वस्तू पाण्यापेक्षा ----- असतात.
- (६) गढूळ पाणी स्वच्छ करण्यासाठी त्यात ----- फिरवतात.

५. शिवरायांचे शिक्षण

टैम्ट
सोडवा

वाचा व समजून घ्या.

पुण्याचा कायापालट : जिजाऊ आणि शिवराय पुण्याला आले. शिवरायांना बालपणचे दिवस आठवले. बालपणी शिवनेरीच्या मातीत ते खेळले होते. सह्याद्रीची उंचउंच शिखरे त्यांना पुन्हा दिसली. त्यांना खूपखूप आनंद झाला. त्या वेळचे पुणे आजच्याइतके मोठे नव्हते. शहाजीराजांच्या शत्रूंनी हे टुमदार गाव उजाड करून टाकले होते. गावातील मालमत्तेची नासधूस झाली होती. घरे मोडली होती, देवळे पडली होती. शत्रूच्या भीतीने लोक गाव सोडून पळून गेले होते. शेते ओसाड झाली होती. जंगले वाढली होती. रानात लांडगे माजले होते. अशी पुण्याची दैन्यावस्था झाली होती.

जिजाबाई शिवरायांसह पुण्यात राहू लागल्या, हे आसपासच्या गावांतील लोकांना समजले, तेव्हा लोकांना मोठा धीर आला. जिजाबाईंनी त्यांना जवळ बोलावून दिलासा दिला. लोक पुण्याला येऊन राहू लागले. शेतावर जाऊ लागले. जिजाबाईंनी पडकी देवळे दुरुस्त करून घेतली. देवळांत सकाळ-संध्याकाळ पूजा होऊ लागली. गाव लोकांनी गजबजू लागले. त्यामुळे पुण्याचे रूप पालटले.

दादाजी कोंडदेवांची कामगिरी : जिजाऊ व शिवराय कर्नाटकात असताना इकडे पुणे जहागिरीची व्यवस्था दादाजी कोंडदेव पाहत होते. ते कोंढाण्याचे सुभेदारही होते. ते मोठे इमानी सेवक होते. कारभारात चोख होते, तसेच ते न्यायी होते. त्यांची शिस्त कडक होती. ते निष्ठावंत होते. या काळात शहाजीराजांच्या आदेशाने पुण्यात एक मोठा वाडा बांधण्यात आला. त्याचे नाव लाल महाल. शेतकऱ्यांनी शेतांत लागवड करावी, म्हणून दादाजींनी त्यांना

काही वर्षे शेतसाऱ्याची सूट दिली. त्यामुळे शेते लागवडीस आली. माजलेले लांडगे शेतकऱ्यांना त्रास देत, म्हणून लांडगे मारण्यासाठी त्यांनी बक्षिसे लावली. त्यामुळे बरेच लांडगे मारले गेले. चोरांचा सुळसुळाट झाला होता. दादाजींनी शेतकऱ्यांची पथके उभारली व त्यांचा पहारा बसवला. चोरांचा बंदोबस्त केला. जमिनीची प्रतवारी ठरवून तिच्यावर सारा आकारला. त्यामुळे लोकांना आनंद झाला. दादाजी कोंडदेव आणि निजामशाहीचा वजीर मलिक अंबर यांचे कार्य शेती सुधारणा आणि सारावसुली या क्षेत्रांत मोलाचे व पायाभूत मानले जाते.

शिवरायांचे शिक्षण : शिवराय पुणे जहागिरीत आले, तरी जिजाबाईंच्या देखरेखीखाली त्यांचे शिक्षण चालूच राहिले. बंगळूरहून येताना शहाजीराजांनी सोबत दिलेल्या नामवंत शिक्षकांनी शिवरायांना अनेक शास्त्रे, विद्या व भाषा शिकवल्या.

उत्तम राज्यकारभार कसा करावा, शत्रूशी युद्ध कसे करावे, किल्ले कसे बांधावे, घोडे व हत्ती यांची परीक्षा कशी करावी, शत्रूच्या दुर्गम प्रदेशातून निसटून कसे जावे इत्यादी अनेक विद्या शिवरायांना अवगत झाल्या. शिवरायांची शिक्षणातील ही प्रगती पाहून जिजाऊंना मोठा आनंद झाला.

वीरमाता जिजाबाईंची शिवरायांस शिकवण : जिजाबाई ही काही सामान्य स्त्री नव्हती. ती लखुजीराव जाधवांसारख्या बलाढ्य सरदाराची कन्या आणि शहाजीराजांसारख्या पराक्रमी पुरुषाची पत्नी होती. राजकारणाचे व युद्धनीतीचे बाळकडू जिजाबाईंना

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास - प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

चौथी मराठी	चौथी गणित	सेमी गणित	चौथी इंग्रजी	चौथी प.अ-1	चौथी प.अ-2
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत-'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>